

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 4. studenog 2021.

Analiza presude

Malić protiv Hrvatske
br. zahtjeva 8402/17

povreda čl. 6. st. 1 Konvencije – pravo na pošteno suđenje (nepristranost suda)

*Činjenica da je suprug sutkinje
koja je sudila u žalbenoj fazi postupka
bio zaposlen kod protivne stranke podnositelja zahtjeva
mogla je dovesti u sumnju i ugrožiti nepristranost suda*

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) zasjedajući u odboru od 3 suca, 22. travnja 2021. presudio je da je Republika Hrvatska povrijedila članak 6. stavka 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija) jer su sumnje podnositelja zahtjeva o nedostatku nepristranosti sutkinje bile objektivno opravdane.

Podnositelj zahtjeva podnio je 1998. godine Općinskom sudu u Puli tužbu protiv Grada Pule radi utvrđenja prava vlasništva dosjelošću i izdavanja tabularne isprave. Nakon što je postupak nekoliko puta vraćen na ponovno odlučivanje, Općinski sud u Puli djelomično je prihvatio podnositeljev tužbeni zahtjev. Protiv te presude Grad Pula je uložio žalbu koju je Županijski sud u Puli u cijelosti prihvatio i odbio podnositeljev tužbeni zahtjev. Taj sud je zasjedao u vijeću u sastavu sutkinje M.S., kao predsjednice vijeća, M.T.S., kao članice vijeća i sutkinje izvijestiteljice te I. R, kao člana vijeća. U ožujku 2014. godine, podnositelj zahtjeva podnio je izvanrednu reviziju prigovarajući, *inter alia*, da je suprug sutkinje M.T.S. bio zaposlen kod tuženika Grada Pule. Vrhovni sud je proglasio reviziju podnositelja nedopuštenom. U srpnju 2016. godine, Ustavni sud je odbio ustavnu tužbu podnositelja.

Pred Europskim sudom podnositelj je prigovorio da sutkinja M.T.S. nije mogla biti nepristrana u odlučivanju o njegovu predmetu zato jer je njezin suprug bio zaposlen kod tuženika Grada Pule na radnom mjestu voditelja Odsjeka za informatiku u Upravnom odjelu za financije i opću upravu. Podnositelj je naveo da financijska sredstva za uzdržavanje obitelji sutkinje ovise o Gradu Puli, kao i to da postoji rizik da bi suprug sutkinje mogao dobiti otkaz ili biti spriječen u napredovanju u karijeri u slučaju odluke u podnositeljevu korist.

Europski sud je pri ocjeni ovog predmeta podsjetio na relevantna konvencijska načela koja se odnose na nepristranost sudova, a sažeta su u predmetu *Morice protiv Francuske* (§73. - 78.). Sukladno tim načelima, nepristranost uobičajeno podrazumijeva izostanak predrasude ili pristranosti. Postojanje nepristranosti u smislu članka 6. stavka 1. mora biti utvrđeno prema subjektivnom i objektivnom testu;

1. prema **subjektivnom testu** se mora uzeti u obzir osobno uvjerenje i ponašanje konkretnog suca, to jest, je li sudac imao neke osobne predrasude ili pristranosti u tom predmetu,
2. prema **objektivnom testu** se provjerava je li sam sud, kao i njegov sastav, nudio dovoljno jamstava kako bi se isključila svaka legitimna sumnja glede njegove nepristranosti.

Subjektivni test se odnosi na osobnu nepristranost suca koja se mora pretpostaviti dok se ne dokaže suprotno (npr. dokaže se njegovo neprijateljstvo ili zlonamjernost iz osobnih razloga), a objektivni test se najviše odnosi na hijerarhijske i druge veze između suca i drugih sudionika u postupku. To su činjenice koje se ne odnose na samo ponašanje suca, a mogu potaknuti sumnju glede njegove nepristranosti. Naime, Europski sud uvijek ponavlja da je važno povjerenje javnosti u sudove. Stoga se svaki sudac kod kojeg postoji opravdani strah od pristranosti treba izuzeti.

Upravo tu važnost povjerenja javnosti u sudove je Europski sud naglasio i u ovom predmetu. Podnositelj zahtjeva nije tvrdio da je postojala osobna pristranost sutkinje M.T.S., kao ni to da doista išta upućuje na takvu pristranost, pa je stoga Europski sud ocjenjivao mogu li se sumnje podnositelja o nedostatku nepristranosti te sutkinje smatrati objektivno opravdanima. U tom smislu čak i vanjski dojam može biti od određene važnosti ili, drugim riječima, "ne samo da se pravda mora izvršavati, mora se i vidjeti da se ona izvršava".

Europski sud je ocijenio da je sutkinja M.T.S. morala biti svjesna činjenice da je njezin suprug zaposlen kod protivne stranke, tuženika kojeg je podnositelj tužio, te da je o tome trebala obavijestiti predsjednika suda. Dotična sutkinja bila je izvjestiteljica u predmetu podnositelja, te iako nije moguće utvrditi točan utjecaj sutkinje na predmet, važan je dojam koji se ostavlja. Također, ništa nije ukazivalo na to da su postojale bilo kakve praktične poteškoće u pronalaženju zamjene za sutkinju. Što se tiče supruga sutkinje, iako on nije osobno zastupao protivnu stranku, on je s tom strankom bio povezan uskim profesionalnim vezama, te je bio u podređenom položaju jer je primao plaću od protivne stranke.

Iz svega navedenog, Europski sud je zaključio da je navedeno ugrozilo nepristranost suda. Europski sud je također posebno istaknuo da, iako podnositelj zahtjeva nije bio u položaju tražiti izuzeće sutkinje prije donošenja presude žalbenog suda, bio u mogućnosti dovesti u pitanje nedostatak nepristranosti u svojoj reviziji podnesenoj Vrhovnom sudu, što je i učinio. Međutim, iako su i Vrhovni i Ustavni sud bili ovlašteni ispraviti povredu, to nisu učinili.

Za utvrđenu povredu Europski sud je naložio državi isplatiti podnositelju zahtjeva naknadu u iznosu od 1.500,00 eura na ime neimovinske štete.

Problematika ovog predmeta predstavlja dobro utvrđenu sudsku praksu Suda. Njome se Europski sud već bavio i u ranijim hrvatskim predmetima [Ramljak protiv Hrvatske](#) i [Škrlić protiv Hrvatske](#). U presudi [Ramljak protiv Hrvatske](#), Europski sud je zaključio da sastav suda nije bio takav da jamči njegovu nepristranost i da nije ispunio standard Konvencije na temelju objektivnog testa. Naime, Europski sud je smatrao da je činjenica da je bliski srodnik suca (konkretno njegov sin) bio zaposlen kao odvjetnički vježbenik u odvjetničkom uredu koji je zastupao protivnika podnositeljice zahtjeva kompromitirala nepristranost Županijskog suda u Splitu. Prema mišljenju Europskog suda, priroda tih osobnih veza važna je pri određivanju jesu li bojazni podnositeljice zahtjeva bile objektivno opravdane ([Micallef protiv Malte](#) i [Mitrov protiv Republike Makedonije](#)). Budući da je sin suca imao bliske radne veze s odvjetnicima koji

su u tom parničnom postupku zastupali protivnika podnositeljice zahtjeva i da je bio u položaju podređenosti prema dotičnim odvjetnicima, Europski sud je ocijenio da je kod podnositeljice postojao legitimni razlog za strah od pristranosti suca. Prilikom donošenja ove ocjene, Europski sud je uzeo u obzir i sljedeće konkretne okolnosti. Podnositeljica zahtjeva nije bila upoznata sa sastavom vijeća žalbenog suda jer je taj sud sudio na zatvorenoj sjednici. Unatoč tome, bila je u prilici dovesti u pitanje nepristranost suca u reviziji upućenoj Vrhovnom sudu (kao i u predmetu *Malić*). Nadalje, dotični sudac nije obavijestio predsjednika suda o tome da njegov sin radi kao vježbenik u odvjetničkom uredu koji je zastupao protivnu stranku u sporu s podnositeljicom zahtjeva, iako ništa u spisu nije ukazivalo da sudac toga nije bio svjestan. Iako sin suca nije osobno zastupao stranku protiv podnositeljice, njegovo zaposlenje u odvjetničkom uredu se vremenski preklapalo s tim postupkom, te je mogao zamijeniti odvjetnike kod kojih je bio zaposlen jer je punomoć stranke automatski uključivala i njega. U takvim ili sličnim situacijama, kada su odluke donosili suci čiji su bliski srodnici bili zaposleni u odvjetničkim uredima zastupnika stranka, Vrhovni sud je često ukidao presude. Međutim, ovdje Vrhovni sud nije to učinio. Budući da je dotični sudac predsjedao vijećem žalbenog suda, podnositeljica je imala razloga vjerovati da je on imao važnu ulogu u donošenju presude protiv nje. Konačno, Europski sud je također uzeo u obzir činjenicu da nije bilo naznaka postojanja bilo kakvih praktičnih poteškoća u pronalaženju zamjene za suca.

Stoga je Europski sud, na temelju takvih rezultata objektivnog testa, zaključio da u predmetu *Ramljak protiv Hrvatske* nije bila zajamčena nepristranost suda te da je došlo do povrede čl. 6. Konvencije.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2021. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskom sudom za ljudska prava